

redz sniega ainavu aiz loga, zilu katla vāku uz galda, tanžerīnus, ko apciemo saule, vecos, mīļos, dzeltenos zābakus. Tanī pašā laikā viņš pretstata jūtas, kas ir Čaka, un arī viņa - "Sāpes uz mani mūžam medības rīko." Divos pelikāna dzejoļos viņš savās domās aizceļo uz citām vietām un laikiem. Tā kā Imants Ziedonis proponējis celt Spīdolai pieminekli Daugavas malā, tad pelikāns apcer komiski praktiski tieši cik lielam tam jābūt (kā Eifeļa tornim), kā tam jāizskatās (skujiņām un saulītēm rotātā peldkostīmā), un kam visam to varētu izmantot (viesnīcai ārzemju tūristiem). Pats pelikāns tad varētu tupēt ar Latvijas karodziņu knābī, diķī, Spīdolas statujai pie kājām. Otru pelikānu dzejoli ierosinājušas Rimanta Ziedoņa rindas par pelikānu, kas, vērojot olas šķīlšanos olā, atkal un atkal un tā vēl joprojām, kļuvis mazliet dīvains. Rosināts, pelikāns uz sava ampīra dīvāna tad salīdzina olu šķīlšanos ar kultūrvēsturiskām strāvām, kas ceļo pa gadu simteņiem. Tā astoņpadsmitā gadsimta lielais ziemeļu mags Johans Georgs Hamanis "prūšu šamanis", kuŗš zinājis "kāds neatkārtojams skaistums ir katrai valodai", ietekmējis Herderu, kas, savukārt, ietekmēja vācu mācītājus, latviešu tautas dziesmu krājējus, Bichneru un Bīlenšteinu deviņpadsmitā gadsimtā, kas atkal devuši ierosmes Krišjānim Baronam, un no kā, vēl vēlāk, divdesmitā gadsimtā, izšķēlušās "Luža un Ulža Bērziņa olas, un varbūt izšķīlsies Rimanta Ziedoņa ola." Šis dzejolis izskanēja tanī pat ar jokiem aizsegtā nopietnībā: ilgošanās pēc domu biedra tanī sakarību pasaulī, kuŗu pelikāns skaŗ savos plašajos domu lidojumos.

Vēl jāpiebilst, ka Jāņa Krēsliņa dzejoļi viņa paša īpatnēji ritmiskā lasījumā iegūst kustību, dzīvību. Tā kā joki un nopietnība viņa dzejā stāv gluži tuvu, tad tos reizēm uz lapas grūti atšifrēt kādā jūtu gammā tie rakstīti. Viņa paša balsī klausoties, dzejiskie domu gājieni kļūst pavisam saprotami.

Valda Dreimane, lasīja dzeju jaunā skanējumā, jaunās gleznās. Šie dzejoļi vēstīja par ceļu atpakaļ uz mīlestību. Lai gan viņa pati iepazīstināja tos kā dzejoļus it kā par gada laikiem, par vasaru, par ziemu (tā piesaucot komponistu Vivaldi), - tie īstenībā bija mīlestības dzejoļi. Pavasara dzejoļi, domādama par māti, kas žāvējusi liepziedus uz avīzēm, Valda Dreimane redz kā šie liepziedi pārvēršas par zvaigznēm debesīs. Liepziedu un zvaigžņu sakarības saplūst kopā dzejoļa beigās, jautājumā: "Vasara jau uz aiziešanu,/ Aizsmaržo liepas,/Kas dzers no mums?"

Valdai Dreimanei daudz dzejoļu par ūdeņiem, par to dziļumiem un to mūžīgumu. Spēcīgajā mīlestības dzejolī "Tam neaizsargātam namam, kas sirds", ūdeņi parādās jaunā tēlainībā, kā visaptveroša mīlestība, kur noslīgst sirds cietoksnis un pils. "Nebeidzamā slēgšanā mēs šeit esam, ... / Caur pasauli ejot/ mīlestība meklē mājvietu/ un vēl reiz apstājas tavos krastos." Ziemas dzejolis uzver dvēseli kā zivi aukstos ūdeņos, kam tomēr lemta elpa, dzīvība - "ticības, cerības un nerealitātes āliņģi." Arī šis dzejolis ar jaunajām dzejas gleznām likās gluži jauns. Mazliet problemātisks no dzejas loģikas un loģikas vie-

122
dokļa vispār, bija pēdējais: "Es tevi mīlu,/ mana roka, mana acs, mana sirds."

Lalita Muižniece, atbraukusi no Kalamazū, lasīja dzeju, kas savā tematikā un dzejas tēlos robežojas ar dzejisko prozu. "Laiki mainās, mēs arī, zīmes paliek." Atmiņā iespiedies dzejolis par apciemojumu Latvijā, kur kāda tuviniece lūdz galonu baltās krāsas, istabas izkrāsošanai. Ģimenes stāsts "Vecmāmiņas saruna ar vedekli, vecmāmiņas 91. gadā", par veca cilvēka garīgo maldīšanos atmiņās, kas jautas ar šodienas notikumiem, un kur atkārtojās refrēns - "Nu re, kā var sajukt.", - bija tik tiešs, ka to gandrīz bija grūti klausīties. Lalita Muižniece bija arī atdzejojusi iespaidīgu Īru dzejnieka Hjū Mekdermota dzejoli "Akmens dziesma": "Pasaule nevar iztikt bez akmēņiem,/ Nekas nevar tos aizstāt."

Rita Gāle, Dzejas un Tējas vakaru dibinātāja, arī daudzus gadus Latviešu Fonda locekle, lasīja savus dzejoļus pēdējā. Patriotiski, galvenokārt par neseniem notikumiem Latvijā, tie bija, ar dažu cerības staru, bet pārsvarā drūmi dzejoļi. Rita Gāle lieto savā dzejā tradicionālus ritmus un mums zināmus latviskus un kristīgus simbolus: Gaiziņu, Beverīnu, Lāčplēsi, Golgātu. Ja Sarma Muižniece iesāka vakaru, rakstīdama Latvijai vēstules, tad Rita Gāle to nobeidza, ar vēstuli no Latvijas - "Jaunais Lāčplēsis,/ Daugavu paglābis, /ved mūs kalnā/ Latviju sargāt.// Pat ja tur mūsu/ pēdējā Golgāta,/ ceļa atpakaļ/ nav."

Pirms daudziem gadiem Kolibri ansamblis saņēma no Fonda līdzekļus, lai iegādātos seno laiku instrumentus. Ar savu dziedāšanu un kompozīcijām tas sen jau atdevis latviešu sabiedrībai toreizējo ieguldījumu. Bet tomēr bija labi dzirdēt Līgu Aldiņu, Mārtiņu Aldiņu, Pēteri Aldiņu, Pamelu Ambrosi, Anitu Kuprisu un Juri Broku uzstājamies ar četrām kompozīcijām. Divas dziesmas, Dainas Avotiņas "Nāk balta diena" un Baibas Kaugaras "Kapličas iebrauktuve" bija komponējis Juris Broks; vienu, Valdas Dreimanes "Jūras zāle", Anita Kuprisa; un pēdējo, "Pavasaris", Pēteris Aldiņš. Dziesmas tēmatiski pieslēdzās dzejas lasījumiem un bija dzejoļu cita veida papildinājums.

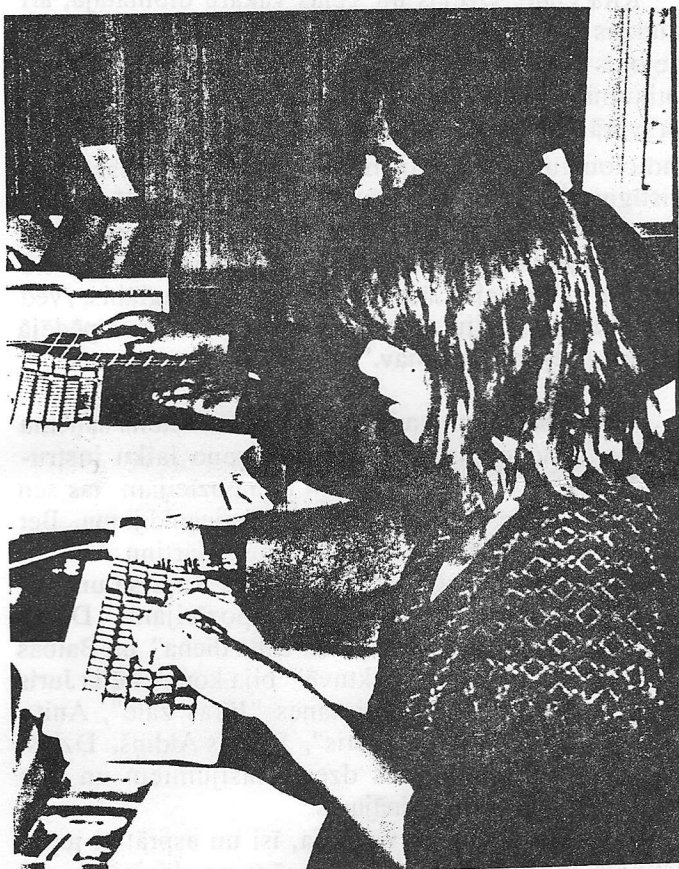
Nora Kūla, vakara vadītāja, īsi un asprātīgi iepazīstināja klausītājus ar dzejniecēm un dzejnieku, ar mūziķiem un viņu dziesmām. Tie visi bija Noras Kūlas īpaši lūgti. Parasti Dzejas un tējas vakari notikuši Dziesmu svētku laikā, kad valda vispārējs latviskā gara pacēlums, dzejnieki paši sabraukuši, un nav īpaši grūti viņus sarunāt. Tagad Norai Kūlai bija krietni jāpiestrādā lai dzejnieki no Bostonas, Ņujorkas, Ņūdžersijas, un no Mičiganas stātos publikas priekšā. Viņa arī bija sarunājusi Sarmu Muižnieci ne vien kā dzejnieci, bet arī kā grafisko mākslinieci un telpu izdaiļotāju: plakāts, krāsainās zvaigznes un milzīgās baltās tējas tases pie sienām, kā arī telpas iekārtojums bija viņas.

Pārdomājot notikumus Latviešu Fonda sestdienā, gribas atgriezties pie pēcpusdienas sēdes, kad tika izbalso-
sotas Ulža Bluķa propozīcijas par vērtīgu grāmatu izdošanu Latviešu Fonda gādībā. Manā uztverē tāda

Fonda nodaļa, kam Fonda biedri vai citi sabiedrības locekļi varētu ziedot atsevišķi tikai grāmatām, joprojām būtu ļoti vēlama. Nevaru atcerēties, ka jeb kad kāds dzejnieks būtu lūdzis Latviešu Fondam līdzekļus, lai izdotu savu dzeju grāmatu. Tomēr Fondam vajadzētu radīt tādu labvēlīgu situāciju, kur arī dzejnieki justos ērti, iesniedzot savus manuskriptus cerībā, ka kādu piešķirumu arī saņems. Tas pats attiecas uz visām grāmatām, kam nav populāra tirgus un kuŗas apgādiem izdot neatmaksājās. Tad tāda svarīga grāmata, kā B. Jēgera

"Latviešu Trimdas Izdevumu Bibliografija 1981-1985" saņemtu vajadzīgo pabalstu. Varbūt tad kāda jauna dzejniece kā Anita Dzirne, kas latviešu dzejai pienes jaunu sensibilitāti, varētu, ar Latviešu Fonda palīdzību, izdot savu pirmo dzeju grāmatu, tikpat skaistu, kā kādreiz dzejas grāmatas izdeva apgāds "Upeskalns."

Ize Raudsapa

Pie Gārezera datora

LATVIEŠU FONDA DATORS GĀREZERĀ

Pagājušajā gadā Latviešu Fonda dalībnieki piešķīra mūsu trim vidusskolām naudu, ar ko iegādāties latviešu valodai draudzīgos Makintoša datorus. Šogad Gārezērā varēju pārliecināties par datora lielo popularitāti. No agra rīta līdz vēlam vakaram tur darbojas skolotāji, audzinātāji un tie skolnieki, kas uzņēmušies grūtus darbus: skolas laikraksta Nezāle vai skolas 1989. gada albūma izdošanu.

Ir redzētas rindas, kas pacietīgi gaida kārtu un liek Gārezera vidusskolas direktorei Dr. Gundegai Michelei bēdīgi pašūpot galvu un teikt, ka būšot vien Fondam jālūdz nauda otram tādām pat datoram.

Laimonis Streips

ES DZIRDU BALSIS!

Sveicienus no LF dalībniekiem Austrālijā šogad personiski atveda Fonda pārstāvis Aleksandrs Zariņš. Ar tālo viesi bija iespēja iepazīties Rietumkrasta Dziesmu Svētku laikā Losandželesā. Mazliet pārrunājām LF vajadzības un iespējas tai zemē.

Pateicoties Aleksandram Zariņam, Latviešu Fonds ir Austrālijā ļoti zināms, un arvien vairāk tautiešu apzinās, ka Latviešu Fonds ir visu latviešu fonds, visos kontinentos!

Biruta Abula, LF padomes priekšsēde

No kreisās: Juris Petričeks, Biruta Abula un Aleksandrs Zariņš Dziesmu svētku laikā LARA-s istabā

Lūdzu ievērot, ka šogad revīzijas komisija pieņems tikai tos balsošanas materiālus, kam būs š.g. 10.oktōbrja vai agrāks pasta zīmogs!

Paziņojums

Revīzijas komisiju pilnsapulcē pārstāvēs Anita Padega-Bataraga, kuŗai izrakstāmas revīzijas komisijai domātās pilnvaras.

CIEMOS PIE LATVIJAS KULTŪRAS FONDA

Latvijas Kultūras Fonds nesen tikai pārvadājies uz jaunām telpām. Fonda "mājas" ir 600 kvadrātmetru gandrīz vai pašā Rīgas sirdī, kādreizējā celnieka un namīpašnieka Kristapa Morberga dzīvoklī - nama trešajā stāvā. Tas atrodas uz agrākā Aspazijas bulvāra ļoti tuvu Brīvības ielai, un fonda darbinieki pavisam atklāti izsaka ticību, ka drīzi abas lielās ielas vismaz šai rajonā atgūs savus vecos, tautā nekad neaizmirstos vārdus.

Telpās jau tagad jūtama liela dzīvība un aktivitātes. Vienā izstībā uz augstām sastatnēm un smalkiem darba rīkiem pie rokas, pie griestu rotājumu atjaunošanas strādā restaurators Eižens Valpēteris. Daudz savas pieredzes viņš ieguvis, restaurējot Rundāles pili. Viņš dara savu darbu ar lielu rūpību un mīlestību.

Valpēteris restaurē

Fonda priekšsēdētājs, Imants Ziedonis, vairāku tālruna sarunu starpās paskaidro, ka telpas mēģina atjaunot pēc iespējas tā, kā tas ir bijis 1931.gadā, kad, saskaņā ar Morberga testamenta noteikumiem, nams pārgāja Latvijas universitātes īpašumā. Tas nebūs viegli, jo dabūt attiecīgi pareizos materiālus ir gandrīz neiespējami. Kādā citā istabā trīs jaunas darbinieces ap kastēm apkrautu galdu mēģina atrast īsto vietu informatīvajiem materiāliem un biroja piederumiem.

Fonda ievākšanās iet pilnā spēkā, neskatoties uz remonta darbiem visapkārt. No "gala" istabas lielas stikla durvis ved uz ziemas dārzu, kas gan pēc dārza izskatās maz, ir nolaists un gružiem piemēlēts. Priekšsēdētāja vietnieks Norberts Romanovskis apgalvo, ka arī dārzu, līdz ar visām trīspadsmit Fonda istabām atjaunos. Tepat gala istabā kāds darbinieks cītīgi runā tālrunī, mēģinot savam klausītājam ieskaidrot, ka saņemta krāsa tomēr neatbilst Latvijas karoga sarkanajam tonim un meklēšana vēl jāturpina. Pie blakus galda divi latvisko rakstu zinātnieki grib noskaidrot, kurš no izgatavotajiem auseklikiem ir etniski pareizāks, kamēr kamīna istabā tikko ieradušies darbinieki no Latvijas televīzijas. Tur divi filmētāji, trīs

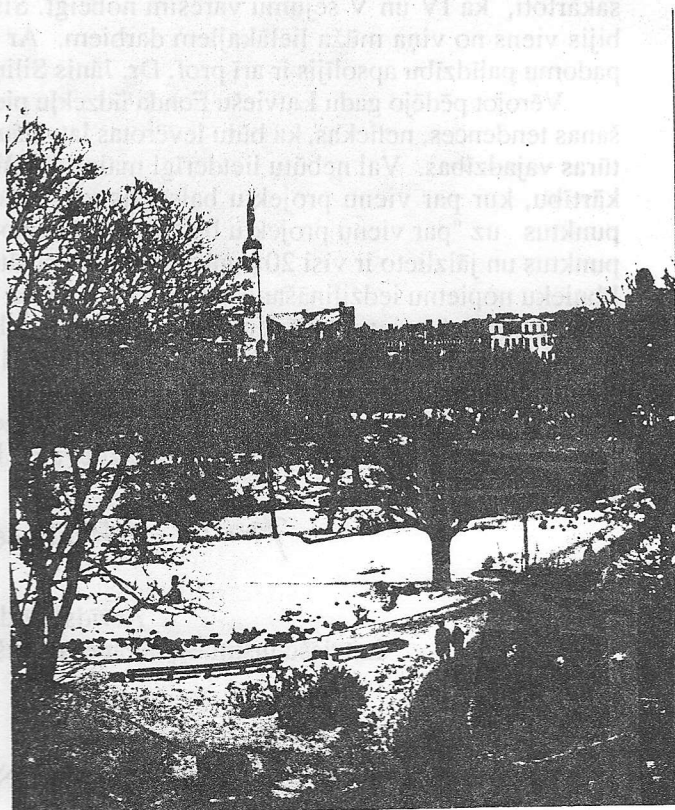

Imants Ziedonis ļoti parastā pozā

gaismotāji un viens reportieris izmisīgi mēģina intervēt Imantu Ziedoni, ko gan visu laiku pārtrauc ar jautājumiem, un bieži ir neskaidrs vai atbilde domāta intervētājam, vai kādam cauri istabai skrejošam darbiniekam.

Viens ir skaidrs, te ir jauna, prieka pilna dzīvība, te kaut kas notiek, un Latvijas Kultūras Fonds, tāpat kā visa latviešu tauta skatās ar jaunām cerībām un jauniem sapņiem. Varbūt, ka skatam no Fonda jaunās mājvietas ir tīri simboliska nozīme: pa kreisi paveras skats uz Ēģiptes namu, pa labi redzams Bastejkalns, un tieši pretim Brīvības piemineklim, kuŗa trīs zvaigznes tagad liekas trīskārt spožas!

Astrīda Jansone, LF padomes
locekle

LATVIEŠU INSTITŪTS

Latviešu Fonds un Latvju Enciklopēdija 1962 - 1989

Brīvās pasaules latviešu sabiedriskās dzīves notikumu, sasniegumu un zinātnisku pētījumu dokumentācija, kā arī okupētās dzimtenes pārmaiņu pieejamie dati, ir ietverti šajos Latvju Enciklopēdijas sējumos. To sagatavošanas darbā ir iesaistījušās gandrīz 300 personas no dažādām zemēm un specialitātēm. Latviešu Fonda dalībnieki šī pasākuma nepieciešamību bija izpratuši un piecu gadu laikā, no 1975 - 1979, manuskripta sagatavošanai piešķīra \$ 17,500, kas ir apmēram viena puse no viena sējuma izdošanas izdevumiem. Par to Latviešu institūta vārdā izsaku Latviešu Fondam sirsnīgu paldies!

Ar I sējuma (1983) pārdošanā iegūtajiem līdzekļiem esam izdevuši II sējumu (1985) un savukārt, tādā pat veidā arī III sējumu (1987). Sava plašuma un arī daudz citu apstākļu dēļ, darbs ir ieildzis. Arī daudzi darbinieki ir aizgājuši mūžībā. Šeit lai atļauts pieminēt čaklo un kļuso darba rūķi Jāni Riekstiņu (miris 1983. gada 26. martā) un galveno redaktoru, nenogurdināmo, ražīgo un darba ieceru pilno Dr. Edgaru Andersonu, kas mira auto katastrofā šī gada 5. jūlijā. Viņa vadībā materiāli ir tiktāl sakārtoti, ka IV un V sējumu varēsime nobeigt. Šis būs bijis viens no viņa mūža lielākajiem darbiem. Ar savu padomu palīdzību apsolijs ir arī prof. Dr. Jānis Siliņš.

Vērojot pēdējo gadu Latviešu Fonda līdzekļu piešķiršanas tendences, neliekas, ka būtu ievērotas latviešu kultūras vajadzības. Vai nebūtu lietderīgi mainīt līdzšinējo kārtību, kur par vienu projektu balsotājs var nodot 10 punktus uz "par vienu projektu balsotājs drīkst nodot 5 punktus un jāizlieto ir visi 20 punkti." Tas veicinātu dalībnieku nopietnu iedziļināšanos visos projektos un atsevišķiem projektu iesniedzējiem būtu grūtāk samulsināt turīgos, bet aizņemtos balsotājus ar sava iesniegtā projektā propagandēšanu.

Latviešu Fonda nākotnei un finansiālas bāzes nodrošināšanai daudz vairāk atbalstāmi būtu aizdevumu lūgumi, nevis piešķirumi.

Arvīds Bļodnieks

Arvīds Bļodnieks
Latviešu institūta padomes priekšsēdis

DEJU UN DZIESMU ANSAMBLIS

SAULES JOSTA

Latviešu Fonda padomes priekšsēde Biruta Abula man raksta: "Varbūt labprātāk vēlieties mazliet pastāstīt par Saules jostu, panākumiem, nākotnes iecerēm."

Labprāt!

Jaunākais un svarīgākais Saules jostas dzīvē ir iespēja ar nākošo izrādi apciemot Latviju. Tas būtu mūsu sen cerētās vēlēšanās piepildījums. Ieguvums būtu divkārs: mūsu jaunajai audzei dejojot savā tēvzemē, un tautai dzimtenē paust to, ka svešumā esam izaudzinājuši paaudzes, kas pazīst un kopj mūsu tautas tradīcijas.

Saunās ar Latvijas Kultūras Fondu esam vienojušies par sešām izrādēm, domājam varbūt par septīto, 1990. gadā, no 17. līdz 23. jūnijam: Rīgā, Siguldā, Jelgavā, Dundagā, Ogrē, Valmierā un Alūksnē. Vairākums izrāžu būtu brīvdabas estrādēs. Ceram, ka nepieplīsies latviskais izteiciens - list kā pa Jāņiem! Mūs izmetinās pa mājām, ne viesnīcās.

Pa ceļam uz Latviju viesosimies atkal ASV un Kanadā. Tāpēc, ka šis būs mūsu sestais ceļojums, jūtam, ka braucam pie veciem draugiem. Diemžēl, lidfirmu īpatnību un naudas trūkuma dēļ, nevarēsim apstāties visur, kur vēlētos. Šoreiz jāizlaiž Losandželesa, Denvera, Linkolna, Indianapole un Montreāla - visas labas vietas, labi draugi. Izrādes paredzētas Sanfrancisko, Sietlā, Minneapolē, Milvokos, Čikāgā, Kalamazū, Klivlandē, Toronto, Ročesterā, Bostonā, Ņujorkā, Priedainē un Vašingtonā. Lidosim līdz Minneapolei, pārējo ceļu veiksime ar autobusu.

Mūsu jaunajā uzvedumā "Urdz ūdeņi" iekļausime latviešu tautas vēsturisko likteni, svešu varu domināciju, cērību labākai dienai. Kā dejās, tā mūzikā un tēlojumos mēģināsim ielikt mūsu labāko devumu. Uzvedumu atkal veido Skaidrīte Darius, bet mūzikālo pavadījumu - Zane Ritere. Papildinām un uzlabojam savus seno latgaļu tērpus, kā arī darinām vēl jaunus: meitām Alūksnes tērpus, bet puisiem Abrenes muduraiņus.

Latviešu Fonds ir atbalstījis Saules jostas pēdējās četras turnejas ar \$ 30,650 devumu. Piecās turnejās kopējais skatītāju skaits ir bijis 55,565, izdevumi apaļos skaitļos \$ 750,000, bet ienākumi - \$ 600,000. Iztrūkstošos \$ 150,000 seguši paši Saules jostas dalībnieki. Latviešu Fonda atbalsts tā tad ir samazinājies šo dalībnieku piemaksu par 20%. Saules jostas dalībnieku lielākā daļa ir jauna audze, daudzi vēl nestrādājošie - studenti un skolnieki, vai arī nupat darbu un dzīvi uzsākušie. Tāpēc par šo finansiālo atbalstu esam ļoti pateicīgi. Tomēr vēl jo vairāk novērtējam Latviešu Fonda biedru morālo atbalstu, viņu izteikto atzinību mūsu darbam, balsojot par mūsu projektiem. Saules josta savkārt ir divkārtējs Brīvības Fonda biedrs un ir atbalstījusi Rietummičigānas Latviešu Studiju Centru.

Turpināsim Latviešu Fondu pieminēt mūsu programmas un sludinājumos.

Juris Ruņģis

LATVIEŠU FONDS LATVIEŠU STUDIJU CENTRĀ

Latviešu Fonds ir atbalstījis Latviešu Studiju Centra bibliotēku no paša sākuma. 1982. Jānis Riekstiņš lūdza Latviešu Fondam \$ 10,000 piešķirumu mācības līdzekļu krātuvei, galvenokārt mikrofilmu un citu aparātu iegādei.

Latviešu Fonda dalībnieki to atbalstīja.

Vispirms Latviešu Studiju Centra un bibliotēkas administrācija iegādājās IBM Selectric rakstāmmašīnu un Cannon NP125 pavairojamo (kopējamo) mašīnu. Pēc tam, kad bijām nopirkuši visus citus aparātus, 1986. gadā ar atlikušo piešķiruma summu palīdzējām samaksāt par MakIntosh Plus datoru. Visi šie aparāti ir bijuši ļoti svarīgi Studiju centra un bibliotēkas profesionālās darbības veicināšanai. Kopš datort ieradies birojā, rakstāmmašīnu vairāk izmantojuši studenti!

Sēmināru vajadzībām nopirkām slīdņišu projecējamo aparātu un tāpeli. To izmanto daudz lektoru, īpaši mākslas lekcijām. Bibliotēkas krājumā ir ap 10,000 mākslas slīdņišu. Slīdņišu projecētājs ir izceļojis visu Ameriku, rādot latviešiem universitātes, Studiju centra bibliotēkas, un studentu dzīves attēlus.

Mzikas istabai iegādājāmies divus plašu atskaņotājus, vienu lielo lenšu aparātu, pastiprinātāju un skaļruņus. Ļoti populāra ir folkloras mūzika un jaunākā rok-mūzika no Latvijas. Aparātus izmanto arī sēmināru ieskaņošanai un mūzikas lekciju papildināšanai.

Lai izveidotu nopietnu pētniecības bibliotēku, vajadzīgi vēsturiski materiāli, kas atrodami oriģinālā tikai vienā vai divās vietās, un laikraksti, kas aizņem daudz telpas. Vienīgais atrisinājums ir šos materiālus iegādāties mikrofilmās. Mikrofilmu iegādei LSC padomes loceklis Ģirts Kaugars iesniedza lūgumu Latviešu Fondam 1984. gadā.

Latviešu Fonda dalībnieki atkal bija atsaucīgi un piešķīra \$ 3000 gadā uz trim gadiem.

Par LF naudu iegādājāmies mikrofilmasītāju ierīci. Izvēlējamies tādu aparāturu, kas jāgriež ar roku un kam nav izrakstīšanas iespējas, jo tādi vizmazāk bojājas. Lai uzglabātu visas mikrofilmas, nopirkām mikrofilmu skapi 540 35 mm ruļļiem. 1989. gada jūlijā LSC atradās 268 šādu ruļļu. No Helsinkiem, kur uzglabājušies materiāli, kas izdoti pirms 1919. gada, nopirkām vairākus laikrakstus. To starpā Rīgā izdoto *Balsi* (1880-1907), *Baltijas Vēstnesi* (1880-1906), *Dienas Lapu* (1887-1905), un Jelgavā izdotās *Latviešu Avīzes* (1876-1915).

130
Arī trimdā izdotie laikraksti drūp un tāpat aizņem daudz vietas. Cik iespējams, esam iegādājušies trimdas laikrakstu mikrofilmas, piem. *Austrālijas Latvieša*, *Latvijas Amerikā*, *Latvijas* (Vācijā) un *Londonas Avīzes* 1971- 1980 posmu. Pilnīgāki ir *Laika* (1949-1984) un *Latgolas Bolss* (1943-1980) komplekti.

Mikrofilmu krājumā atrodas arī *Latvijas Saeimas stenogrammas*, 1904. gada *Konversācijas vārdnīca*, Strauberga *Latviešu būramie vārdi* un citi vērtīgi izdevumi.

1987. gadā lūdzām Latviešu Fondu turpināt atbalstīt LSC bibliotēkas mikrofilmu un citu reto materiālu iegādi. Esam ļoti pateicīgi, ka arī šoreiz Latviešu Fonda dalībnieki apzinājās mūsu krātuves svarīgumu latviešu valodas izglītībai, pētniecībai un kultūras un vēstures materiālu saglabāšanai. Ar visjaunāko piešķirumu, kas ienes \$ 4,500 gadā uz trim gadiem, turpinām iegādāties vērtīgus materiālus, ko bibliotēkas ikdienas budžets nespētu segt. Tikai ar Latviešu Fonda atbalstu esam varējuši veidoties par nopietnu kultūras krātuvi, kas kalpo latviešu programmas studentiem, pētniekiem no visas pasaules, arī Latvijas un - visiem latviešiem.

Maira Bundža
LSC bibliotēkāre

Godātā Latviešu Fonda padome!

Vēlreiz pateicos par atbalstu mana projekta, "Vadlīnijas latviešu bērnu dārza izveidošanai un mācīšanai," veikšanai.

Kopš š.g. marta esmu aktīvi strādājusi pie projekta priekšdarbiem. Teksta plāns ir sastādīts gan pirmajai daļai, bērnu dārza izveidošana, gan arī otrai daļai, bērnu dārza mācīšana. Esmu sākusi rakstīt tekstu arī otrai daļai un ir savākti dažādi mācību materiālu piemēri, ko varētu pievienot vadlīnijām.

Esmu izvērtējusi jaunas mācību metodes, kuŗas līdz šim nēsmu pielietojuši, mācot savus bērndārzniekus. Iegādātos referenču materiālus arī esmu izvērtējusi, inkorporējot plānā jauno informāciju. Esmu sastādījusi īsu biogrāfiju, ar grāmatām, kuŗas varētu izmantot visi bērnu dārzu skolotāji. Sadarbojoties ar Mičiganas štata iestādēm, esmu uzzinājusi organizāciju un pārstāvju vārdus, kur meklēt informāciju par bērnu dārza izveidošanu citos štatos.

Sakarā ar štatu daudzumu, griezišos pie centrālajām organizācijām Vašingtonā, D.C., kas var man palīdzēt ar informāciju. Tālāk jāsaraksta teksts visā pilnībā un vadlīnijas jāsaliek publicēšanas kārtībā. Darbu domāju nobeigt līdz šī gada oktobrim. Nosūtīšu Latviešu Fondam gatavo projektu.

Andra Zommere

LATVIEŠU FONDS UN - LATVIJA

Tas nebija ne maz tik sen, kad kādā Latviešu Fonda padomes sēdē izcēlās gaŗas un reizēm skaļas debātes par to, vai Latviešu Fonds darītu pareizi, ja tas pieņemt savu dalībnieku balsošanai projektu uz ASV un Kanādu atvest Skādeniekus no Latvijas. Abās argumenta pusēs bija interesanti viedokļi. Tie, kas bija pret šo turneju baŗījās, ka LF koservatīvākie biedri varētu tā ņemt ļaunā šo soli, ka vairāki varētu gribēt no Fonda izstāties. Jo vēl bija tumšie laiki. Pretējā puse teica, ka Skādenieki ir patriotiska grupa, kam okupācijas iestādes nemaksāšot ceļu. Galu galā vairākums nobalsoja par šī projekta nodošanu balsotājiem un nekā ļauna Fonda nenotika, jo Fonda dalībnieki ar lielu balsu vairākumu nobalsoja šo kā vissvarīgāko projektu un - Latvija atmodās!

Tagad fonda nauda Latvijas vajadzībām ir pavisam parasts notikums, arī šogad vairākkārt. Jautājums tagad ir cits: mūsu konservatīvie vairs nav tik bīstami, mums vairāk jādomā par citiem jautājumiem.

1. Vai Latviešu Fonds var apmierināt Latvijas kultūras dzīves vajadzības ar 650 biedriem?

2. Vai - no otras puses - Latvija neatņem Fondam dalībniekus, jo taču jau tās mašīnas un ierīces, kas tagad plūst uz Latviju lielā skaitā, nāk no kādu cilvēku kabatas, kas par Latviešu Fondu vispār varbūt nekad nav domājis.

3. Vai taisnība ir cilvēkam, kas vienā no šī gada atsaucsmēm saka, ka mūsu mazie projekti nav svarīgi, ja Latvijai ir lielas vajadzības?

Liekas, ka man pašā uzstādītie jautājumi jāatbild no beigām.

Nē, tā nav taisnība, ka mūsu mazie projekti ir piepēši

kļuvuši nesvarīgi tikai tāpēc vien, ka Latvijas Kultūras Fondam vajadzīga ofseta spiede. Man neliemas, ka mēs varam atļauties mūsu sabiedrību galīgi noplicināt, jo, cik es saprotu, mūsu izglītības sistēma taču arī ir domāta Latvijai, kam bez šaubām vajaga bezgalīgi daudz palīdzības.

Es varu saredzēt situāciju, kur mūsu palīdzība izšķir Latvijas būt vai nebūt - tad, vietā, kur brīva Latvija sauks atpakaļ savus dēlus un meitas, trimdas kultūras un izglītības darbs tiešām var kļūt mazāk vajadzīgs. Bet šis brīdis vēl ir nezināmi tālu. Ciemiņi no Latvijas brīnās par to, ko mēs trimdā esam paveikuši un mēs nevaram zagt no vienas tautas daļas, lai dotu otrai.

Tiktāl par pēdējo jautājumu. Otrs jautājums atbild pats sevi. Cik no tiem cilvēkiem, kas Latvijā saskata iespēju pelnīt, ir Latviešu Fonda biedri? Diez', vai vispār viens? Un to, ka Latvija ir novesta tik briesmīgā stāvoklī, ka tai vajadzēs milzīgas palīdzības gadiem ilgi, to nevar noliegt un ir pareizi darīt visu iespējamo, lai ļauno dienu ātri grieztu uz saules pusi.

Pirmais jautājums ir zīmīgākais, un šis rakstiņš nav vienīgā vieta šai apkārtrakstā, kur tas pieminēts. Vai LF nāksies - pēc tam, kad padome kvētas piešķirumiem jau vienreiz noraidīja - tomēr ierobežot Fonda naudu, kas iet uz Latviju? Ja šo jautājumu prasītu mūsu dalībniekiem, tad atbilde būtu noraidošā. Arī man pašam - vaicātam - būtu jāatzīst, ka tik demokratisks iestādījums kā šis Fonds nevar, īpaši jau mūsu tēvu zemei, noliegt itin neko. Un, galu galā, jautājums nonāk pie vecās problēmas: kur atrast Fondam vairāk biedru, tā, lai mēs varētu apmierināt abu latviešu tautas daļu vajadzības?

Laimonis Streips
Fonda reklāmu daļas lietvedis

Latviešu Fonda padomes sēdes laikā Atlantā, 1989. gada 29. aprīlī Atlantā. No kreisās: Juris Cilnis, Bīruta Abula, Imants Freibergs, Juris Petričeks, Astrīda Jansone, Jānis Grāmatiņš, Anita Bataraga (rev.kom. pārstāve), Klāvs Zichmanis un Laimonis Streips